

Przedmiot do wyboru sztuka pisanie semestr zimowy 2024/2025Z (obejmuje rok III)

mgr Piotr Piekutowski

Zwrot postludzki w literaturze i kulturze

Człowiek jako konstrukt był w ostatnich dziesięcioleciach wielokrotnie uśmiercany przez nowe odkrycia naukowe i kolejne idee. Wreszcie w jednej z głośnych prac Donny Haraway wybrzmiało: „Nigdy nie byliśmy ludźmi”. Te słowa współczesnej filozofki każą zapytać, czym dziś w epoce antropocenu jesteśmy oraz w co się zmieniamy i z kim? W ramach zajęć sprawdzimy, jakie odpowiedzi na te problemy daje nam najnowsza literatura i inne media narracyjne. Innymi słowy, przyjrzymy się zwrotowi postludzkiemu od strony praktyk kulturowych: w prozie, filmie, komiksie, sztuce, Sieci. Interesować nas będzie zarówno „zazwierzęcona” literatura Olgi Tokarczuk, jak i horror kosmiczny Alexa Garlanda. Z kolei w części warsztatowej sami postaramy się dostosować poetykę krótkich form prozatorskich do dynamiki zmian środowiskowych, przyjmiemy perspektywę relacyjną, zwierzęcą, roślinną.

dr hab. Grażyna Maroszczyk, prof. UŚ

Poetyki przemocy

Przedmiotem analizy będzie literatura jako obszar refleksji nad przemocą. Interesować nas będą analizy wybranych wątków przemocy wpisanych w skonwencjonalizowaną ekspresję, (np.: „strategie „brutalizaowania”, „szokowania stylem”) z próbą rekonstrukcji zastosowanych technik i ich wpływu na odbiorcę. W polu naszych obserwacji będą także, znajdujące potwierdzenie w wielu dziełach literackich XX i XXI wieku, tendencje celowego wykorzystania napięcia między traumą, reprezentacją i dynamiką afektów, skutkujących „poruszeniem”, „uwikłaniem odbiorcy”, „uchyleniem bezpiecznego dystansu”. Przedmiotem oglądu będą artykulacje „przemocy wydarzeń”. Zapytamy o konteksty symbolicznej, psychicznej i fizycznej przemocy, określających estetyczną wrażliwość Autora (doświadczenie bolesnego dzieciństwa, urazowe wspomnienia obozowe, wojenne, szpitalne). Proponuję lekturę wybranych utworów prozatorskich z wykorzystaniem studiów analitycznych i interpretacyjnych dotyczących obecności przemocy w literaturze, badań nad afektem, dyskursów defektywnych. Podejmowane analizy wybranych fragmentów utworów literackich będą w zamierzeniu sposobnością do rozmowy i przygotowaniem do zaplanowanych ćwiczeń pisemnych.